

บทบาทของอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในการพัฒนากำลังคน
ในอาชีพแขนงต่าง ๆ

(THE ROLE OF ADULT VOCATIONAL
EDUCATION IN PERSONNEL DEVELOPMENT)

โดย

นาวาอากาศโท เล็ก ลักษณันต์ พ.ม. คศ.บ

004395

วิทยานิพนธ์นี้

เป็นส่วนประกอบการศึกษาตามระเบียบปริญญามหาบัณฑิต

ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

พ.ศ. 2513

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สนับสนุนให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนประกอบการศึกษา ความระเบียบเรียบร้อยตามเกณฑ์

ศาสตราจารย์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

ประธานกรรมการ

กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

กรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย

ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

วันที่

เดือน เมษายน

พ.ศ. 2513

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทของอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในการพัฒนากำลังคนในอาชีพแขนงต่าง ๆ

ชื่อ นาวาอากาศโท เล็ก ลัทธนันท์

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2512

บทคัดย่อ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาผลงานของอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในอดีต, สภาพปัจจุบัน และแผนการขยายกิจการในอนาคต ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ อุปสรรคและปัญหาในการดำเนินงาน และขอทราบแนวความคิดของผู้เกี่ยวข้อง ในการแก้ปัญหาเหล่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจความคิดเห็น ในขั้นแรกดำเนินการค้นคว้า ศึกษา รายงานและผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ และสำรวจ งานวิจัยที่ผู้สนค้นคว้าไว้ก่อนที่เกี่ยวกับปัญหานี้

ขั้นต่อมาแจกแบบสอบถามไปยังโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่จำนวน 136 โรงเรียน และหน่วยฝึกป้อนอาชีพเคลื่อนที่ 27 หน่วย

ขั้นสุดท้าย สัมภาษณ์เพิ่มเติมและสอบถามข้อข้องใจ รวมทั้งไปเยี่ยมโรงเรียน และหน่วยต่าง ๆ เพื่อให้การวิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ครูและผู้บริหารอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 42.6% มีวุฒิสูงสุด ป.ม. เป็นชายมากกว่าหญิงเล็กน้อย ครูส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 35 ปี และครู 59.3% มีอายุราชการน้อยกว่า 5 ปี นักศึกษาอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ประมาณ 50% เรียนวิชาช่าง

ปีมี ใกล้เคียงเสื้อสตรี, เสื้อชาย, อาหาร, ขนม, คัทฉรม และคัทฉรม อีกประมาณ 40% เว้นการช่างอุตสาหกรรมโคแก ช่างยนต์, ช่างเชื่อม, ช่างไฟฟ้าวิทยุ นอกจากนั้น เรียนธุรกิจ พิมพ์ดีด บัญชี คณิตไทยและวาคเขียน หลักสูตรอาชีวศึกษาผู้ใหญ่มีทั้ง 3, 5 และ 6 เดือน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาแล้วส่วนมากทำงานโดยลเป็นที่พอใจ ของครูสอน ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อรุ่นของโรงเรียนสังกัดกองการศึกษาผู้ใหญ่ ประมาณ 250 บาท

ปัญหาที่สำคัญคือ อุปกรณ์การสอน มีไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน อุปกรณ์ที่มีอยู่บางส่วนล้าสมัยและชำรุด นักศึกษามีพื้นฐานความรู้สามัญแตกต่างกับ ทำให้การสอน ลำบาก ค่าตอบแทนสำหรับครูน้อยเกินไป และได้รับซา

ผู้บริหารและครูอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 91% มีความเห็นว่าการลงทุนด้าน อาชีวศึกษาผู้ใหญ่โดยลคุ้มค่าควรขยายงานเพิ่มขึ้น เหตุผลก็คือ อาชีวศึกษาผู้ใหญ่ช่วยให้ คนขวงจนมีความรู้ชอบมีโอกาศศึกษาวิชาชีพ เป็นการช่วยแกปัญหาคนขวงงานและขวง ประหตุคิยคักขวย มีเพียง 9% ที่เห็นว่าควรดำเนินงานอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในสภาพปัจจุบัน ไม่คุ้มค่าควรปรับปรุงคุณภาพเสียก่อน จึงขยายงานต่อไป.

Thesis Title . The Role of Adult Vocational Education in Personnel Development.

Name Wing Commander Lek Lattanan Department Educational Administration

Academic Year 1969

ABSTRACT

The Objectives

The objectives were to study the outputs of Adult Vocational Education program and its plans for the future, to find out its cost of operation, its problems and to collect the factors which contributed to the effectiveness of this program.

Procedures

The method of this study was an opinion survey. First the facts and figures about Adult Vocational Education were and, the works of the previous researchers were studied. Then separate questionnaires were sent to one hundred thirty six adult vocational schools and twenty seven mobile trade training units. To further substantiate the reliability of the study personal interviews and visitations to the schools were conducted.

Conclusions

The study indicated that 42.6% of the Adult Vocational administrators and teachers had certificates in Secondary Education. There were a little more males than females. Most teachers were under 35 years of age and 59.3% of them had been in the civil service less than five years.

More than 50% of students were in handicraft trades, dressmaking cosmetology and hairdressing and food-preparation. About 40% were in industrial trades, automechanics, electricity, radio and television repairs and welding. The rest were in business, book-keeping, typing, Thai music and drawing, etc.

The courses might be 3, 5 or 6 months long. Most graduated students could perform their jobs satisfactorily. The average cost of training per head per course in the Adult Vocational schools was 250 baht.

The problems were as follows:-

Equipment was scarce and not in good condition
Students had various back ground in general education,
therefore it was difficult for teachers to teach.
Overtime and personal welfare were a minimum.

About 91% of the administrators and teachers who answered the Questionnaires agreed that the government investment in Adult Vocational Education was worthy and its expansion was required. The reason was that it would give less educated people the opportunities to study and be trained in trade and thus decrease the problem of unemployment and indirectly reduce crime.

Only 9% of the teachers thought that the scheme was not very good as it stood at that time and should be improved before it was put into effect or expanded.

กิติกรรมประกาศ

ในการท้าววิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทของอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในการพัฒนากำลังคนในแขนงอาชีพต่าง ๆ" ฉบับนี้ ลำพังแต่ความรู้และประสบการณ์อันมีอยู่เพียงเล็กน้อยของผู้เขียนแล้ว มิอาจจะก่อให้เกิดผลสำเร็จเป็นรูปเล่มดังที่ปรากฏอยู่นี้ได้ ผลสำเร็จของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นผลเนื่องมาจากการค้นคว้าของผู้เขียน ประกอบกับการให้ความรู้ ข้อเท็จจริง และคำแนะนำช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดของอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์

ผู้เขียนขอขอบคุณอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่โรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ หัวหน้าหน่วยฝึกฝนอาชีพเคลื่อนที่ และกรวิชาติทั้งหลายที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม ให้ข้อมูล และความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยนี้เป็นอย่างมาก การวิจัยนี้จะสำเร็จมิได้เลย ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือ อุดหนุนจากท่านเหล่านี้

อนึ่ง ผู้เขียนต้องขอขอบคุณท่านที่กล่าวนามต่อไปนี้

นายวิเวก ปางวุฒิพงศ์

หัวหน้ากองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา

นายประพัฒน์ แจงวณิช

หัวหน้ากองโรงเรียนการช่าง กรมอาชีวศึกษา

นายสุทธิศ ชาติสกุล

หัวหน้าแผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่

นายเทมวารี ชัยประภา

หัวหน้าแผนกอาชีวส่งเสริมเกษตร

กองส่งเสริมอาชีพ

นางอารยา ทองเสริม

ประจำแผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ กองการศึกษาผู้ใหญ่

นางบุษเรศ ชาติพิงคน

ประจำแผนกส่งเสริมและเผยแพร่

กองการศึกษาผู้ใหญ่

และข้าราชการในกองการศึกษาผู้ใหญ่ และกองส่งเสริมอาชีพทุกท่าน
ที่มีส่วนช่วยเหลืออุดหนุนกระทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลงได้

ผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาให้จนสามารถ
ใช้ความรู้ที่ได้รับมาเพื่อทำการวิจัยนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ดร. ประชุมสุข อารวลา รุ่ง	วิชาหลักการวิจัยการศึกษา
ดร. กัญญา สาทร	วิชาวิธีการวิจัยการศึกษา
ดร. วิจิตร ศรีสอาด	วิชาหลักการบริหารการศึกษา

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัยนี้ และอำนวยความสะดวก
ในด้านต่าง ๆ

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอซาบซึ้งคุณ ดร. ไกวิท วรพิพัฒน์ หัวหน้ากองการศึกษาผู้ใหญ่
กรมสามัญศึกษา การวิจัยนี้สำเร็จได้เพราะคำแนะนำของท่านโดยแท้

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	จ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการแผนภูมิประกอบ	ช
บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ที่มาของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	2
ขอบเขตและจำกัดของการวิจัย	2
วิธีการวิจัย	4
ข้อสันนิษฐานชั้นมูล	4
คุณสมบัติของการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การศึกษาผู้ใหญ่ในสหรัฐอเมริกา	6
ความเป็นมาของการศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย	11
แผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่	21
ศ.อ.ศ.อ.	28
กรป.กลาง	34
หน่วยฝึกสอนอาชีพเคลื่อนที่	39
สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานของชาติ	44
การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง	46

๑
บท

	หน้า
3	
วิธีดำเนินการวิจัย และการรวบรวมข้อมูล	49
ประชากร.....	49
เครื่องมือทดสอบ.....	49
เกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การเสนอข้อมูล.....	50
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ภาคที่หนึ่ง ทัศนคติของผู้บริหาร	53
ภาคที่สอง ทัศนคติของครูอาสาสมัครศึกษาผู้ใหญ่.....	61
5	
อภิปรายผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผลการวิจัย	89
ข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	95
ภาคผนวก	97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. 2423 - 2483)	7
2	วัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาผู้ใหญ่ของบางประเทศ	13
3	จำนวนประชากรอายุตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไปทั้งชายและเขียนไม่ได	16
4	ความต้องการกำลังคนที่เพิ่มขึ้นในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2503 - 2514)	18
5	จำนวนเต็มของความต้องการกำลังคนแยกตามระดับการศึกษา	18
6	การมีงานทำจำแนกตามกลุ่มประเภทอาชีพที่สำคัญในประเทศไทย	19
7	งบประมาณของแผนกอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ (พ.ศ. 2508 - 2511)	23
8	ผลงานเฉพาะสถานอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ในปี 2511	24
9	งบประมาณค่าเป็นกลางของ ศ.อ.ศ.อ. ปีงบประมาณ 2510	30
10	ผลงานที่เกี่ยวกับการศึกษาวงรวมของ ศ.อ.ศ.อ. ปีงบประมาณ 2510	30
11	ผลงานของโครงการฝึกวิชาชีพเยาวชนของ กรมป.กลาง	36
12	ผู้สำเร็จการศึกษาจากหน่วยฝึกอาชีพศึกษาผู้ใหญ่เคลื่อนที่ในเขต กรมป.กลาง	38
13	ยอดรวมเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินช่วยจากองค์การยูเอชเอแห่งสหรัฐอเมริกา และเงินทุนสนทบ กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา	41
14	สถิติผลงานของหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ กองส่งเสริมอาชีพ กรมอาชีวศึกษา	43
15	อายุ และเพศของผู้บริหาร	53
16	อายุราชการของผู้บริหาร	54
17	วุฒิสูงสุดของผู้บริหาร	55
18	อุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในโรงเรียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่	56
19	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ไ้รับจากงบประมาณคือนักศึกษา 1 คน ต่อ 1 วัน	57
20	นักศึกษาอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ของกองการศึกษาผู้ใหญ่ แยกตามวิชาชีพ	58
21	นักศึกษากาลาค่วในหน่วยฝึกอาชีพเคลื่อนที่ แยกตามวิชาชีพ	60
22	ความเห็นของผู้บริหารเกี่ยวกับปัญหาในทางการสอน	63
23	กิจกรรมของโรงเรียนที่ทำได้เหมาะสมกับสภาวการณ์ที่สุดในทัศนะของผู้บริหาร	63
24	ปัญหาสำคัญที่โรงเรียนเผชิญอยู่ในทัศนะของผู้บริหาร	64
25	อายุและเพศของครูอาชีวศึกษาผู้ใหญ่	71
26	วุฒิสูงสุดของครูอาชีวศึกษาผู้ใหญ่	72
27	อายุราชการของครูอาชีวศึกษาผู้ใหญ่	73
28	สถานภาพของทางการศึกษาวิชาอาชีพแขนงต่าง ๆ	78

สารบัญแนบภูมิ

	หน้า
แนบภูมิที่ 1	
1	วุฒิสูงสุดของผู้บริหาร 56
2	นักศึกษาระดับปริญญาโทของกองการศึกษาผู้ใหญ่..... 59
	แยกตามวิชาชีพ
3.	ในทัศนของผู้บริหารการลงทะเบียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 59
	โดยกลุ่มค่าหรือไม่
4	ความเห็นของผู้บริหารในการปรับปรุงอาชีวศึกษาผู้ใหญ่..... 60
5	ในทัศนของผู้บริหารการลงทะเบียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 60
	โดยกลุ่มค่าหรือไม่
6	วุฒิสูงสุดของครูอาชีวศึกษาผู้ใหญ่ 72
7	ความเห็นของครูสอนในการปรับปรุงอาชีวศึกษาผู้ใหญ่..... 81
8	ในทัศนของครูสอน การลงทะเบียนอาชีวศึกษาผู้ใหญ่..... 85
	โดยกลุ่มค่าหรือไม่
